

Valors

Propostes didàctiques

Fora de joc

Elaborades per
Begonya Soler

Fora de joc

Autor: **Vicent J. Climent**

Dibuixos: **Rafa Morata**

Andana Editorial / Algemesí, 2010

Col·lecció: «VALORS», núm. 2

Format: 20×14,5 cm, 126 pàgs.

Enquadernació en rústica. Impressió en blanc i negre.

Edat: A partir de 10 anys.

La colla d'amics, que tenen en la protagonista el referent, a més de la trama argumental a partir de l'esport rei, el futbol, són elements que atrauran els xiquets i xiquetes d'aquestes edats i els atraparan per a descobrir en la lectura altres interessos. Així, a més de llegir sobre fets que els resulten motivadors, els infants descobriran nous aspectes de les relacions personals que els serviran per a ser millors persones.

RESUM ARGUMENTAL

Alícia i son pare, regidor d'Esports de la localitat, decideixen fer una mica d'exercici, després que Alícia decidira seguir el lema de la setmana cultural de l'escola *Hàbits saludables per a viure millor*. Quan arriben a casa, exhausts, son pare ha de reunir-se amb l'alcalde. Resulta que el president de l'Almassí Club de Futbol, que enguany celebra el vint-i-cinqué aniversari, vol organitzar un torneig de futbol 7 i demana la col·laboració de l'ajuntament. En el torneig participaran els dos clubs de futbol de la localitat i altres equips de la comarca.

El problema, però, és que una setmana abans de l'esdeveniment, un dels equips no pot assistir i cal un altre equip per fer les rondes d'enfrontaments. Per això, Rafel, el pare d'Alícia, proposa als seus fills, Alícia i Guillem, recaptar gent per a formar un equip.

Alícia, que s'ho pren seriosament, es posa mans a l'obra i de seguida comença la recerca de candidats: els seus amics de classe, uns germans argentins que coneix al carrer... A més, entre tots aconsegueixen patrocinador i entrenadora. De manera que tenen tot el que necessiten per a presentar-se al torneig.

Gràcies a l'esforç de tots els jugadors i a la consciència del treball en equip, el grup d'amics aconsegueix un segon lloc en la classificació del torneig.

TEMA I INTERÉS DEL LLIBRE

L'esport és una de les activitats extraescolars que més practiquen els xiquets i xiquetes actualment. I si un que destaca quant a participació és el futbol. Tanmateix, en els estadis no sempre observem actituds positives i esportives, bé en el terreny de joc, bé en la graderia.

Si volem que els infants de hui en dia siguin tolerants i valoren la pràctica de l'esport com un hàbit saludable, hem de transmetre'ls el valor de l'esforç, l'esportivitat i els beneficis dels èxits compartits.

Per això, la història de *Fora de joc* pretén aportar un granet d'arena en aquesta tasca social fent evident que l'esport és saludable, que cal respectar unes normes, que cal entendre la participació de cada integrant de l'equip per aconseguir un resultat i, sobretot, que allò que importa no és el resultat sinó el treball ben fet.

Aquest és, doncs, el tema principal de *Fora de joc*, el valor de l'esforç compartit per a participar en una competició de manera neta, on tots tenen cabuda, independentment del sexe, la destresa o l'aspecte físic.

A banda d'aquest eix central, la història d'Alícia permet tractar altres temes, com ara:

- ▶ El respecte pels altres.
- ▶ L'alimentació saludable.
- ▶ El bon ús del temps d'oci, en què es poden compaginar els jocs electrònics amb altres activitats.
- ▶ L'amistat, que permet afrontar les dificultats conjuntament i compartir les alegries.
- ▶ La família com a grup social per a compartir experiències.
- ▶ La no-discriminació per qualsevol motiu, de sexe, físic o intel·lectual.
- ▶ La confiança en les pròpies qualitats.
- ▶ L'esforç i la capacitat de superació com a elements necessaris per a obtenir resultats.

L'AUTOR

Vicent J. Climent Blasco (Algemés, 1977) és llicenciat en Filologia. Actualment treballa de professor de Secundària en un col·legi del seu poble.

La seua tasca professional està centrada en el món de la docència i més concretament de l'ensenyament del valencià: ha participat en l'elaboració de llibres de text de Primària i de Secundària, ha redactat diversos materials didàctics per a la

promoció de la nostra llengua i ha fet nombroses correccions i traduccions.

La seua estrena en el món de la literatura per a infants i joves és recent ja que *Fora de joc* és la segona obra que ha escrit. Abans havia publicat *L'oficina dels contes a mida* (2008).

L'IL·LUSTRADOR

Rafa Morata (Xàtiva, 1983) és llicenciat en Belles Arts per la Universitat de València. Actualment està becat a Berlín. Les seues inquietuds artístiques són molt variades i abasta camps ben diversos, com ara la il·lustració, el disseny, el dibuix, la pintura la pintura o la instal·lació. *Fora de joc* és la seua primera incursió en el món de la il·lustració infantil i juvenil. Podeu veure la seua obra visitants aquests webs: <http://labutacalibre.blogspot.com/> (sobre il·lustració) i <http://www.flickr.com/photos/ramorillo/> (sobre pintura, disseny i instal·lació).

SUGGERIMENTS METODOLÒGICS I D'ANIMACIÓ LECTORA

Els adults tenim molt clar com d'important és la lectura en el desenvolupament de les persones, com a font de coneixement i com a mitjà de gaudi. Llegir ens permet divertir-nos i aprendre. Ara bé, en la societat actual un llibre troba nombrosos competidors que es disputen les escasses hores d'oci dels xiquets i xiquetes. Així, consoles de videojocs, pel·lícules, sèries infantils o esports televisats solen ser activitats per al temps lliure de més fàcil consum que la lectura. Tanmateix, hem de tenir en compte que durant l'Educació Primària, els nostres alumnes encara tenen la capacitat de sorpresa necessària per a devorar un bon llibre si els motivem de manera adequada. Per això, el disseny d'un bon pla lector és fonamental per fer que

els nostres alumnes siguen futurs lectors. Hem de preveure que la selecció de les lectures resulte atractiva per als xiquets i xiquetes d'aquestes edats, tant per la proximitat de la història al seu món, com pels personatges, reals, versemblants i entranyables.

Ara bé, si la idea és que els alumnes lligen per plaer, no haurem d'insistir en la necessitat de controlar o avaluar la lectura, ja que llegir és un fet en si mateix i no necessita de cap activitat posterior, per això aquestes propostes es presenten separades del llibre al qual es refereixen. Tanmateix, hi oferim algunes activitats que poden ajudar a consolidar el significat del text, a treballar algun aspecte de llengua interessant o a completar el fet lector amb activitats d'expressió escrita, perquè els alumnes es convertisquen en emissors dels seus textos, això sí, amb un enfocament lúdic i sense pretensions avaluadores. No obstant això, les activitats proposades estan pensades perquè cada docent en faça l'ús que considere oportú depenent del grup d'alumnes, del moment evolutiu en què es troben i de l'època del curs que es trie per a fer la lectura.

I amb la intenció de despertar l'interés per la lectura de *Fora de joc*, proposem unes activitats d'animació lectora que portarem a terme en diverses sessions.

En primer lloc, seria convenient que algú extern a l'aula –la conserge, el secretari, el president de l'AMPA...– portara a la classe un baló signat per tots els components de l'equip d'Alícia. L'arribada del baló ha de generar en els alumnes una sèrie d'interrogants: de quin equip és el baló?, per què ens arriba?, qui l'envia?

En la segona sessió, la conserge entraria a l'aula amb un sobre adreçat als alumnes. El contingut d'aquesta missiva seria una carta d'Alícia, amb lletra manuscrita, acompanyada d'una foto de l'equip (es pot aprofitar el dibuix de la pàgina 100 del llibre). Un model de carta podria ser aquest: «Benvolguts amics, sóc Alícia ací us

presente el meu equip de futbol. Som una colla de xics i xiques que, amb molt d'esforç i entrenament hem aconseguit ser més que un equip de futbol. Gràcies a les vesprades que passem entrenant-nos hem après moltes coses, no sols del futbol, sinó de la vida. En el nostre equip són tots benvinguts. Només calen ganes de passar-ho bé».

Arran de la carta demanarem als alumnes que facen una pluja d'idees sobre què pensen qui és Àlícia i de què parla. Establirem un debat a fi que els alumnes conten les seues experiències esportives: quins esports practiquen, si són individuals o en equip, si els agrada guanyar sempre o el que els importa és passar-ho bé... Finalment, durant la tercera sessió, farem que la conserge entre a l'aula amb un exemplar de *Fora de joc*, amb un llaç de regal i una targeteta, d'Àlícia: «En aquest llibre, trobareu els ingredients necessaris per a ser uns bons esportistes. De segur que després no us quedeu fora de joc».

Abans de començar la lectura del llibre, parlarem de la coberta amb els alumnes. Podem plantejar què els suggereix el títol, qui pensen que són els personatges que hi apareixen dibuixats, quina

relació hi tindrà el futbol, etc.

Amb els ànims ben predisposats i la curiositat ben desperta iniciarem la lectura de la narració. Podem fer una lectura col·lectiva dels dos primers capítols, que serveixen de presentació dels personatges del marc general de la història. En acabant, podem anar alternant la lectura individual i la col·lectiva o fins i tot deixar que els alumnes lligin el llibre al seu propi ritme.

Com a activitat posterior a la lectura, podríem proposar un col·loqui a fi de treballar conjuntament les qüestions de l'epíleg, amb l'objectiu de resoldre els possibles dubtes que s'hi plantegen i d'analitzar els comportaments erronis i els correctes en relació amb la pràctica esportiva.

D'altra banda, també incloem activitats d'expressió escrita perquè sempre resulta molt interessant vincular lectura i escriptura. Així, en l'activitat 3 proposem una descripció i en l'activitat 12, una crònica esportiva.

Amb aquesta narració, els alumnes gaudiran i aprendran, però sense adonar-se'n, perquè els valors formen part de la història mateixa, no hi estan ficats amb calçador.

Fora de joc
Vicent J. Climent

5

Material per a l'alumnat¹

FITXA DE LECTURA

Títol de l'obra:

Autor:

Dibuixos:

ANDANA EDITORIAL

Col·lecció: Núm.:

Any de publicació: Pàgines:

1. Escriu el resum del capítol que més t'ha agradat.

.....
.....
.....

2. Fes una llista dels personatges que intervenen en la història i classifica'ls en la graella segons el grup a què pertanyen:

Família d'Àlícia	Companys de classe d'Àlícia	Altres personatges
.....
.....
.....

3. Escriu un altre títol per a la història.

.....

4. Tria una de les dues opcions i completa-la amb dos motius:

He gaudit amb la lectura de *Fora de joc* i el recomanaria als meus companys perquè

.....

i perquè

Fora de joc no m'ha agradat i no el recomanaria als meus companys perquè

.....

i perquè

¹Andana Editorial autoritza la reproducció d'aquest material amb finalitats didàctiques, però recorda que no es permet la reproducció ni la transmissió sota cap forma ni per cap mitjà electrònic o mecànic del llibre al qual fan referència aquestes activitats.

Activitats complementàries

1. Contesta aquestes preguntes sobre la història d'Alícia:

☆ Per què Alícia i son pare ixen a córrer?

.....

☆ Per què el pare d'Alícia li encarrega formar un equip de futbol?

.....

☆ Quina relació hi ha entre Alícia i Marc Sebastià?

.....

☆ Creus que l'equip d'Alícia són bons jugadors de futbol?

.....

2. Explica, amb les teues paraules, quines són les dificultats amb què es troba Alícia per a aconseguir formar un equip de futbol 7.

.....

.....

.....

.....

.....

3. Llig aquesta descripció, que apareix en la pàgina 7 del llibre i que ens serveix per a conèixer qui és Alícia i on viu. A continuació, tria un company o companya de la classe i escriu-ne una de semblant.

Alícia té la cara tan blanca que quan es retira els rínxols que li oculten el front sembla una lluna plena o un sol d'agost. Té els ulls del color de la mel, unes galtes suaus, uns llavis fins i un nas menut i arredonit. El pare sempre li diu que, com que nasqué el novembre, el seu rostre no podia ser cap altre que el de la tardor. Però per aquestes contrades l'oratge de la tardor és molt rebel, com la seua manera de ser.

.....

.....

.....

.....

.....

4. Relaciona cada personatge amb l'objecte que l'identifica. En acabant, escriu el nom de cada personatge, amb nom i cognoms, si els saps..

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. Expressa la teua opinió.

☆ T'agrada el futbol?

.....

☆ Jugues (o t'agradaria jugar) en algun equip?

.....

☆ Penses que és esport que poden practicar tant els xics com les xiques? Per què?

.....

☆ Quina preparació ha de tenir un jugador o jugadora de futbol?

.....

7. Explica el significat d'aquestes paraules o expressions en relació amb l'esport:

- Competitivitat
- Joc d'equip
- Esforç
- Companyonia
- Respecte pel rival

8. Quins dels valors anteriors predomina en els integrants de l'equip d'Alícia?

-
-
- I ens els de l'equip de Marc Sebastià?
-
-

9. Observa el dibuix de la pàgina 110 i contesta:

- ☆ Què representa?
.....
.....
- ☆ Quina relació té aquest dibuix amb l'equip d'Alícia?
.....
.....
- ☆ I amb la selecció holandesa?
.....
.....

10. Observa el dibuix de la pàgina 119 i recorda el diàleg final entre Alícia i Marta, de la pàgina 118 i contesta:

- Tu creus que hem tingut sort?
- Dona, el començament no va ser gens fàcil i al final no hem tingut massa opcions. Però crec que no ens ha anat gens malament.
- No, Marta, si no et parlava del campionat.
- Ja! Per descomptat, jo tampoc

- ☆ De què creus que parlen les dues amigues?
.....
.....

11. En la pàgina 37 tens un exemple d'una notícia sobre un fet futbolístic. Consulta la secció d'esports d'una diari i recull notícies sobre diferents esdeveniments esportius. Proposa al teu mestre o mestra elaborar, entre tota la classe, un recull de les notícies esportives més destacades del cap de setmana.

12. Ara, converteix-te en cronista esportiu i redacta la crònica d'un dels partits que jugà l'equip d'Àlicia. Si ho necessites, pots consultar les pàgines 112-115 per a recordar les jugades més importants.

EL DECÀLEG DEL BON ESPORTISTA

1. **Gaudim fent esport.** Sens dubte, allò més important és que ens ho passem bé fent exercici.
2. **Espolsem-nos la peresa.** Fent esport ens trobem millor, estem més sans i més contents.
3. **Cresquem com a persones.** Mitjançant l'esport aprenem a autocontrolar-nos, a superar-nos, a ser constants i més nobles.
4. **Enriquim-nos amb la diversitat.** Ens relacionem amb els nostres companys i companyes, i amb la resta d'equips, sense diferències, perquè l'edat, el lloc de naixement i les habilitats de cada un de nosaltres ens fa més forts com a grup.
5. **Siguem solidaris.** Sempre ens ajudem i, d'una manera especial, quan un de nosaltres té alguna dificultat.
6. **Dialoguem i no discutim.** Mai no acceptem els crits, els insults ni la indiferència.
7. **Respectem sempre les regles del joc.** Juguem net i sense mala intenció ni enganys. Acceptem sempre de bon grat les decisions de l'àrbitre i dels entrenadors i entrenadores.
8. **Fem equip.** Tots i totes som necessaris, compartim uns objectius i col·laborem els uns amb els altres per fer camí.
9. **Observem-nos i pensem sobre allò que fem.** Guanyar i perdre forma part del joc, i ho acceptem de manera natural. Agraïm les aportacions dels altres i les tenim en compte per millorar.
10. **Tinguem cura del material i dels espais.** Deixem sempre nets els espais naturals i les instal·lacions, i no fem malbé els materials que fem servir.

Propostes didàctiques referides al llibre *Fora de joc*
(ISBN: 978-84-937938-6-9)

© Andana Llibres SL
València, 56, baix - 46680 Algemesí
www.andana.net

© Begonya Soler, 2011
Dibuixos de Rafa Morata

Si vols saber més de *Fora de joc*
visita el web del llibre:
www.foradejoc.andana.net

